

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Kommunikációtudományok
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Könyvtár- és információtudomány/ Specializare în Ştiinţe ale informării şi documentării

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Különgyűjtemények és állományvédelem HLM6519						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Luffy Katalin						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Luffy Katalin						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	5	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	126	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					26
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					26
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					12
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	54				
3.8 A félév össz-óraszama	126				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> könyvtártudományi alapismeretek
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> legalább egy nemzetközi forgalomban levő idegen nyelv ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Jelenlét az előadásokon és a szemináriumokon
5.2 A szeminárium / labor	<ul style="list-style-type: none"> 70 %-os jelenlét kötelező

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A doméniumnak megfelelő specifikus fogalmak elsajátítása és használata • Könyvtártudományi elméletének ismerete, médiumok, eszközök • A különböző könyvtártudományi mediális eszközök használata • A könyvtártudományi szakismeretek alkalmazása speciális helyzetekben
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Kritikai gondolkodás kialakítása, elméleti érvelés és gyakorlati megoldás egy-egy szakmai kérdés megoldásában • Elemző- és szintetizáló készség, a szakirodalom elsajátítása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A leendő könyvtárosok ismerjék meg az állománykonzerválás alapvető szabályait. • Azoknak az ismereteknek az elsajátítása, amelyek nem feltételeznek restauráló szakbeavatkozást .
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A különgyűjtemények állományát több okból is elkülönítik a könyvtári törzsgyűjteményektől. Az elkülönítés ált. elvei. Ősnyomtatvány-gyűjtemények, <i>patriotoca</i>-gyűjtemény (RMK - régi magyar könyvtár, BRV - régi román könyvtár), ritkaságtár, antikva-gyűjtemény, régi folyóiratok gyűjteménye, plakát-gyűjtemény, kisnyomtatványok, zenei gyűjtemény, térképek stb. Az előadás célja ezeknek agyűjtemény- és dokumentumtípusoknak a bemutatása, történetük ismertetése, megőrzésük, használatuk feltételei, szabályai. • Az előadás során a megőrzés alapvető szabályait, módzatait sajátítják el.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető: fogalmak tisztázása, tematika, források, módszerek. A különgyűjtemények kialakításának szempontjai	Előadás, szemléltetés	
2. A különgyűjtemények kialakulása, története a korai újkortól napjainkig..	Előadás, szemléltetés	
3. Kézirat-gyűjtemények: beszerzés, katalogizálás, megőrzés. Fontos erdélyi kéziratgyűjtemények.	Előadás, szemléltetés	
4. Ősnyomtatvány-gyűjtemények: az ősnyomtatványok sajátosságai, azonosításuk, ősnyomtatvány-katalógusok használatának	Előadás, szemléltetés	

módja, katalogizálás, megőrzés. Fontos erdélyi ősnymtatvány-gyűjtemények.		
5. Régi román könyvtár - BRV, régi magyar könyvtár - BMV: gyűjtemények, beszerzés, azonosítás, katalogizálás	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
6. Ritkaságtárak (elzevierek, aldinák stb.): a ritkaságtár kialakításának feltételei; speciális bibliográfiák használata.	Előadás, szemléltetés	
7. Folyóiratok: újságok, évkönyvek, kalendáriumok - speciális megőrzési feltételek	Előadás, szemléltetés	
8. Plakát-tár és kisnyomtatványok, képeslapok, fényképek, meghívók, gyászjelentések stb.	Előadás, szemléltetés	
9. Zenei kéziratok és nyomtatványok gyűjteménye	Előadás, szemléltetés	
10. Térkép-gyűjtemények	Előadás, szemléltetés	
11. Mikrofilm, mikrofiche, digitális másolat - modern módszerek a digitális reprodukcióban.	Előadás, szemléltetés	
12. A különgyűjteményi anyagok, dokumentumok speciális tárolási feltételei, speciális raktárai, biztonsági feltételek	Előadás, megbeszélés	
13. Különböző könyvtári anyagok, dokumentumok konzerválása, általános szabályok	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
14. A könyvtári gyűjtemények restaurálási szabályai. A könyvtáros szerepe a restaurálás folyamatában, a restaurálandó anyag előkészítése	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
Bibliográfia: A könyvtárosok kézikönyve. III. Budapest 2002. A Különgyűjtemények fejezet. Berlász Jenő: Kéziratok katalogizálása. Bp. 1958. Sallai-Sebestyén: A könyvtáros kézikönyve. II. kiadás, Bp. 1965		
8.2 Szemináriumok	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Általános: bevezető: fogalmak tisztázása, tematika, források, módszerek, szeminárium témák megbeszélése	Témaválasztás, bibliográfia bemutatása	
1. Korai újkori kéziratok katalogizálása: problémák, kérdések	Közös munka	
2. Modern kéziratok katalogizálása: problémák, kérdések.	Közös munka.	

3. Az ősnyomtatványok sajátosságai – megfigyelés	Közös munka	
4. A térképek kezelése – megfigyelés	Közös munka	
5. A kisnyomtatványok sajátosságai – megfigyelés	Közös munka	
6. Patrootikum-gyűjtemény sajátosságai – megfigyelés	Közös munka	
7. A szemináriumi témák megbeszélése, elemzése		

Könyvészet: az egyes témákhoz kapcsolódó szaktanulmányok

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- elemző készség fejlesztése
- interdiszciplinaritás
- megismerése és alkalmazása a szakterminusoknak

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga formájában a hallgatóknak be kell számolniuk a kurzus alatt elsajátított tárgyi, fogalmi ismereteikről.	Írásbeli és szóbeli vizsga	70%
10.5 Szeminárium	A szemináriumi dolgozat és a szemináriumi tevékenység.	A dolgozat bemutatása, értékelése.	30%
	Egyéni tevékenység		

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Szemináriumok minimum 70% aktív jelenlét.
- Átmenő jegy (5) elérése minden felmérési kategóriánál.

Kitöltés dátuma

2018. 09.10

Előadás felelőse

Dr. Luffy Katalin

Szeminárium felelőse

Dr. Luffy Katalin

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

Dr. Nagy Róbert-Miklós

